

16^ο Πανελλήνιο Εδαφολογικό Συνέδριο
4-6 Δεκεμβρίου 2023 Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

1^Η ΗΜΕΡΑ: ΔΕΥΤΕΡΑ 4/12/23

9.00-10.00: Έναρξη – Εγγραφές Συνεδρίου

10.00-10.40: Χαίρετισμοί

10.40-11.00: Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Δρ. Πανάγος Παναγιώτης
και Δρ. Λιάκος Λεωνίδας, JRC-ISPRA

11.00-11.30: Διάλειμμα για καφέ

11.30-14.00: Ενότητα 1: Υγεία Εδάφους

Προεδρείο: Μάσσας Ι., Ευθυμιάδου Α., Καΐρης Ο.

11.30-11.45: Προκλήσεις και προοπτικές στη χρήση προϊόντων λίπανσης στην Ελλάδα . Γιαννακοπούλου Φ., Κατσουλιέρη Α., Βεβελάκης Ι., Κουτσούγερας Ν., Κυριακίδης Ν. και Ρουσσεάς Δ.

11.45-12.00: Μπορούν οι εκπομπές N₂O να αντισταθμίσουν τα οφέλη από την εφαρμογή οργανικών εδαφοβελτιωτικών ως προς την αποθήκευση C σε αγροτικές γαίες; Γιαννόπουλος Γ., Πασθάντογλου Ε., Κουρτίδης Γ., Elsgaard L., Ζανάκης Γ., Αναστόπουλος Ι., Τζανακάκης Β., Μπαρούχας Π., Καλδέρης Δ., Λίτσας Β., Μονοκρούσος Ν., και Πολύδωρος Α.Ν.

12.00-12.15: Αξιολόγηση επίδρασης βιοεξανθρακώματος (biochar) σε καλλιέργεια κολοκυθιού (*Cucurbita pepo* L.) σε αμμοπηλώδες έδαφος. Γκέρτσης Α και Τσιαπάρας, Γ.

12.15-12.30: Φυσικο-χημικές ιδιότητες των αποθέσεων ιζημάτων στα εδάφη της Θεσσαλίας που επηρεάστηκαν από τα πλημμυρικά φαινόμενα της κακοκαιρίας "Daniel". Ευαγγέλου Ε., Νούλας Χ., Τζιουβαλέκας Μ., Τσιτούρας Α., Πετσούλας Χ., Πάνκου Χ., Καργιωτίδου Α., Βλαχοστεργίος Δ.

12.30-12.45: Μεθοδολογική προσέγγιση για την ανίχνευση προβληματικών εδαφών και τη δημιουργία μιας κάρτας υγείας των εδαφών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με δείκτες ποιότητας. Καλαντζόπουλος Γ., Παρασκευόπουλος Π., Μπουγιουκλής Ι., Τσώλης Β., Χριστοδουλοπούλου Κ., Δάβθου Π. και Μπαρούχας Π.

12.45-13.00: PRIMA SOILS4MED: Συστήματα παρακολούθησης της υγείας του εδάφους για αειφόρο διαχείρισή του στην περιοχή της Μεσογείου. Τριαντακωσταντής Δ., Μπατσαλία Μ., Λωλος Ν.

13.00-13.15: Έδαφος και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Ο ρόλος της Εδαφολογίας και των Εδαφολόγων. Τσαντήλας Χ.

13.15-13.30: Ο ρόλος του βιοεξανθρακώματος στην ελληνική αναγεννητική γεωργία. Κορίζης Χ., Γασπαράτος Δ., Ωραιόπουλος Κ.

13.30-13.45: Βιβλιογραφική ανασκόπηση μελετών ρύπανσης επιφανειακών εδαφών με Δυνητικά Τοξικά Στοιχεία. Χλουθεράκη Ε., Ζαφειρίου Ι.

13.45-14.00: Συγκέντρωση βαρέων μετάλλων σε αυτοφυή εδώδιμα μανιτάρια που αναπτύσσονται στη μεταλλευτική ζώνη του Λαυρίου. Χρυσανθάκη Β., Κουτρώτσιος, Γ., Χριστοδούλου, Σ., Ιωάννου, Δ., Ζαφειρίου, Ι., Παλέμης, Η., Μάσσας, & Ζερβάκης, Γ.Ι

14.00-15.00: Γεύμα

15.00-18.00: Ενότητα 2: Χημεία – Ρύπανση & Αποκατάσταση Εδαφών

Προεδρείο: Γασπαράτος Δ., Κάργας Γ., Μπαρούχας Π.

15.00-15.15: Διερεύνηση της χρήσης της κλωστικής κάνναβης (*Cannabis sativa* L.) για τη φυτοαποκατάσταση ρυπασμένων εδαφών με κάδμιο (Cd). Επίδραση του Cd στο μυκορριζικό αποικισμό. Ανδρούδη Μ., Γκόλια Ε.Ε., Τσαλίκη Ε., Υψηλάντης Ι., Τριανταφυλλίδου Ε.

15.15-15.30: Εφαρμογή της ερυθράς ιλύος στην ακινητοποίηση του Ni σε διάφορους τύπους εδαφών

Γεωργίου Ε., Ζαφειρίου Ι., Αγγελόπουλος Π, Ιωάννου Δ.

15.30-15.45: Βιοδιαθεσιμότητα Cd σε φυτά *Plantago coronopus* και *Sonchus oleraceus*: Επίδραση βιοδιεργετικών ουσιών χουμικών και φουλβικών οξέων. *Γραμμένου Α., Πετρόπουλος Σ. και Αντωνιάδης Β.*

15.45-16.00: Επίδραση διάφορων εδαφοβελτιωτικών υλικών στη βιοδιαθεσιμότητα δυνητικά τοξικών στοιχείων σε φυτά γλιστρίδας (*Portulaca oleracea*). *Θαλασσινός Γ., Γραμμένου Α. και Αντωνιάδης Β.*

16.00-16.15: Αστική αειφορία & έδαφος: Παρακολούθηση και εκτίμηση της εδαφικής ρύπανσης από πιθανά τοξικά στοιχεία στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. *Κάντζου Ο.Δ., Γκόλια Ε.Ε., Ξαγοράρης Χ., Αλεξανδρίδης Θ., Μάσσας Ι.*

16.15-16.30: Η χρήση των βιομηχανικών καλλιεργειών για τη φυτοδιαχείριση ρυπασμένων εδαφών – Ανασκόπηση. *Κικής Χ. και Αντωνιάδης Β.*

16.30-16.45: Συγκεντρώσεις και φορτία τιτανίου σε δασικά εδάφη. Η περίπτωση ενός δάσους ελάτης. *Μιχόπουλος Π., Κωστάκης Μ., Μπουρλέτσικας Α., Καούκης Κ., Θωμαΐδης Ν.*

16.45-17.00: Μικροπλαστικά ως αναδυόμενος ρύπος σε αγροτικά εδάφη και καλλιέργειες. *Μπεθάνης Ι., Γκόλια Ε. Ε.*

17.00-17.15: Διερεύνηση της ικανότητας του γαϊδουράγκαθου [*Silybum marianum* (L.) Gaertn.] για την φυτοαποκατάσταση ρυπασμένων εδαφών με μόλυβδο. *Παπαδήμου Γ.Σ., Μπαρμπαγιάννης Ν., Γκόλια Ε. Ε.*

17.15-17.30: Προκαταρκτική αξιολόγηση υπολειμμάτων απόσταξης αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών ως βελτιωτικών υλικών ενός όξινου εδάφους. *Παράσχου Α., Καραγιάννη Α.Γ., Ματσά Θ.*

17.30-17.45: Διερεύνηση της χρήσης του συντελεστή εμπλουτισμού για τη διάκριση της φυσικής ή ανθρωπογενούς προέλευσης ιχνοστοιχείων σε εδαφικά δείγματα. *Ρούσσος Α. και Κελεπερτζής Ε.*

17.45-18.00: Συσχέτιση των συγκεντρώσεων δυνητικά τοξικών στοιχείων σε νερά και ιζήματα ποταμών της Κεντρικής Ελλάδας. *Τζιουβαλέκας Μ., Ευαγγέλου Ε., Παπαδόπουλος Σ., Τσιτούρας Α., Παπαδούλης Α., Τσαντήλας Χ.*

18.00-18.20: Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ. Καραμάνος Ρήγας

2^Η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΙΤΗ 5/12/23

9.00-11.15: Ενότητα 3: Βιολογία Εδάφους

Προεδρείο: Λόντρα Π., Καλύβας Δ., Στεφάνου Σ.

9.00-9.15: Μυκορριζική εξάρτηση του *Festuca arundinacea* που αναπτύσσεται σε μητρικό υλικό από αποσάθρωση παραγνεύσιου. *Αληφραγκή Μ., Κεφαλίδης Α., Ορφανουδάκης Μ.*

9.15-9.30: Επίδραση δύο στελεχών *Bacillus subtilis* στην ενζυμική δραστηριότητα του εδάφους και στην απόδοση καλαμποκιού. *Θεοφιλίδου Α., Κατσένιος Ν., Ευθυμιάδου Α, Μονοκρούσος Ν.*

9.30-9.45: Διερεύνηση διαφοροποιήσεων των εδαφικών λειτουργιών και της σύστασης ριζοσφαιρικών και ενδορριζικών μικροβιακών κοινοτήτων στα φρυγανικά οικοσυστήματα. *Λεβέντης Γ., Τσικνιά Μ., Σταθοπούλου Δ., Πετράκης Γ., Οιχαλιώτης Κ.*

9.45-10.00: Επίδραση της εδαφικής αλατότητας στη συγκέντρωση ακεμαννάνης και στη σύνθεση των μικροβιακών κοινοτήτων εδάφους και ρίζας σε φυτά *Aloe vera* (*Aloe Barbadosensis* Miller). *Νικολάου Χ., Χατζηαρτεμίου Α., Οιχαλιώτης Κ., Γασπαράτος Δ., Τσικνιά Μ.*

10.00-10.15: Η ουτοπία της χρήσης ενός είδους μύκητα σε πειράματα με μυκόρριζες. *Παπαβασιλείου Γ., Σιναπίδου Ε. Ορφανουδάκης Μ.*

10.15-10.30: Η επίδραση της αλατότητας στη νιτροποίηση: ο ρόλος του εδαφικού pH και των καλλιεργητικών πρακτικών. *Παπαϊωάννου Γ., Βασαρμίδη Ε., Τσικνιά Μ., Τζανακάκης Β., Οιχαλιώτης Κ.*

10.30-10.45: Μεταβολές στο μικροβίωμα της φυλλόσφαιρας πριν την ανάπτυξη της ζώνης απόπτωσης καθορίζουν τη σύνθεση της μικροβιακής κοινότητας που ευθύνεται για την αποσύνθεση των φύλλων. *Παρανυχιανάκης Ν. και Φραντζέσκου Μ.*

10.45-11.00: Το ενδορριζικό μικροβίωμα στην ελιά καθορίζεται από τη γεωγραφική θέση και τα εδαφικά χαρακτηριστικά, αλλά όχι την ποικιλία και την εποχικότητα. Τσικνιά Μ., Αρριανός Δ., Σκιαδά Β., Βασιλειάδης Σ., Καρπούζας Δ., Παπαδοπούλου Κ., Οιχαλιώτης Κ.

11.00-11.15: Επίδραση συγκαλλιέργειας χορτοδοτικών ψυχανθών-σιτηρών σε χημικές και μικροβιακές ιδιότητες του εδάφους. Ψαροπούλου Α.Σ., Παταγεωργίου Γ., Μπίλιας Φ., Υψηλάντης Ι., Τσιάλτας Ι.

11.15-11.45: Διάλειμμα για καφέ

11.45-12.00: Παγκόσμια Ημέρα Εδάφους – Εορταστική Αναφορά

12.00-14.45: Ενότητα 4: Γονιμότητα Εδαφών, Λίπανση & Θρέψη Φυτών

Προεδρείο: Ευαγγέλου Ε. Οιχαλιώτης Κ. Σούλης Κ.

12.00-12.15: Εφαρμογή επιφανειακής αζωτούχου λίπανσης με τη χρήση καινοτόμου τεχνολογίας που στοχεύει στη διαχείριση της παραλλακτικότητας των εδαφικών ιδιοτήτων. Ευαγγέλου Ε., Σταματιάδης Σ. και Τσαντήλας Χ.

12.15-12.30: Κομποστοποίηση νεκρών ζώων ως εναλλακτική μέθοδος της ταφής, μεταποίησης και αποτέφρωσης. Καβασίλης Σ., Ντούλα Μ.Κ., Ζορπάς Α.Α, Καμπάνης Α.

12.30-12.45: Αξιολόγηση της ανάπτυξης καλλιέργειας quinoa με τη χρήση δεικτών αζώτου. Κακαμπούκη Ι., Μαυροειδής Α., Σταυρόπουλος Π., Ρούσσης Ι., Μπιλάλης* Δ.

12.45-13.00: Επίδραση της λίπανσης φωσφόρου και ψευδάργυρου σε εδαφικά, φυσιολογικά και αγροκομικά χαρακτηριστικά δύο ειδών λαθουριού. Κάλφας Γ., Κωνσταντόπουλος Α., Μπίλιας Φ., Υψηλάντης Ι., Τσιάλτας Ι.Θ.

13.00-13.15: Επίδραση διαφορετικών προγραμμάτων λίπανσης στην ανάπτυξη και τη θρεπτική κατάσταση της φράουλας (Fragaria x ananassa) καλλιεργούμενης υπό συνθήκες τοξικότητας βορίου. Κουτσούγερα Δ., Γασπαράτος Δ., Ρούσσης Π.Α., Ζαφειρίου Ι., Καρύδα Α-Γ, Πετράκης Ν.

13.15-13.30: Η ισορροπημένη θρέψη αυξάνει την απόδοση της καλλιέργειας, την αποτελεσματικότητα της χρήσης πόρων και θρεπτικών και βελτιώνει την υγεία του εδάφους. Δεδομένα από μακροχρόνια δοκιμή 65 ετών. Κυριακίδης Ν. και Melkamu J.

13.30-13.45: Επίδραση της λίπανσης και των περιβαλλοντικών συνθηκών στις αποδόσεις και την πρωτεΐνη στον καρπό του βυνοποιησίμου κριθαριού. Λουκάκης Ο., Κωτούλας Β., Παπαστυλιανού Π., Οικονόμου Γ.

13.45-14.00: «Κρυφές» τροφοπενίες που μειώνουν τις ποιοτικές αποδόσεις της ακτινιδιάς στην περιοχή Νεοχωρίου Άρτας. Τρωγιάνος Γ.Ε. και Τρωγιάνου Α.

14.00-14.15: Αντίδραση εννέα υβριδίων καλαμποκιού στη φωσφορική λίπανση σε εδάφη όξινης και αλκαλικής αντίδρασης και η μικρορριζική τους συμβίωση. Υψηλάντης Ι., Μπίλιας Φ., Κάρας Π., Καρυτίδου Α., Μπακώσης Γ., Μυλωνάς Ι., Τσιάλτας Ι.Θ.

14.15-14.30: Εξοικονόμηση νερού και μείωση εισροών λιπασμάτων στους αμπελώνες της Κεφαλονιάς: Μια πρώτη προσέγγιση. Φράγκος Α., Γεράκης Α., Κατσαλήρου Ε., Δαναλάτος Γ., Χατζηστάθης Θ., Μπινιάρη Κ.

14.30-14.45: Επίδραση εδαφοβελτιωτικών-βιοδιεγερτών στη φυσιολογία και θρεπτική κατάσταση ποικιλίας ροδακινιάς εμβολιασμένης σε δύο υποκείμενα Παπαδήμας Θ., Ρούσσης Π., Γασπαράτος Δ.

14.45-15.45: Γεύμα

15.45-16.05: Προσκεκλημένος Ομιλητής: *Κλωνάρης Ευστάθιος*, Καθηγητής Γ.Π.Α.

16.15-18.15: Στρογγυλή Τράπεζα: «Πως η βιομηχανία των προϊόντων λίπανσης αντιμετωπίζει τις σύγχρονες προκλήσεις του αγροδιατροφικού τομέα»

19.00-21.00: Δείπνο

3^Η ΗΜΕΡΑ: ΤΕΤΑΡΤΗ 6/12/23

9.00-10.45: Ενότητα 5: Φυσική Εδάφους

Προεδρείο: Μιχόπουλος Π., Γιαννακοπούλου Φ., Χατζηστάθης Θ.

- 9.00-9.15:** Μία νέα κλειστού τύπου εξίσωση για τον υπολογισμό του χρόνου έναρξης του πλημμυρίσματος της εδαφικής επιφάνειας κατά την διήθηση με βροχόπτωση. *Αργυροκαστρίτης Ι.Γ.*
- 9.15-9.30:** Εμπειρικό μοντέλο πρόβλεψης της υστέρησης του εδαφικού νερού. *Κάργας Γ.*
- 9.30-9.45:** Επίδραση της θέσης δειγματοληψίας σε σχέση με τη γραμμή άρδευσης στις ιδιότητες και τα μακροθρεπτικά στοιχεία ενός αργιλώδους εδάφους σε καλλιέργεια βαμβακιού. *Μπίλιας Φ., Γασπαράτος Δ., Κουκουλή Π., Κόκκορα Μ., Καρπούζος Δ., Γεωργίου Π.*
- 9.45-10.00:** Σύγκριση των εφαρμοζόμενων ετήσιων ποσοτήτων άρδευσης, με τις προβλέψεις της νομοθεσίας και των ποσοτήτων που προκύπτουν από μετεωρολογικά δεδομένα στην κτηματική περιφέρεια του ΑΣ Ασωπού. *Μπουραζάνης Γ. και Αργυροκαστρίτης Ι.*
- 10.00-10.15:** Εκτίμηση της εδαφικής αλατότητας με την χρήση του ηλεκτρομαγνητικού αισθητήρα EM38-MK2 στην Λακωνία. *Πετσειδίδη Π.Α., Κάργας Γ., Λόντρα Π.*
- 10.15-10.30:** Σύγκριση της συγκέντρωσης νατρίου (Na⁺) στο έδαφος πειραματικού αγρού που αρδεύεται με «καθαρό» νερό (KN) και με επεξεργασμένα υγρά αστικά απόβλητα (ΕΥΑΑ). *Μπουραζάνης Γ. και Αργυροκαστρίτης Ι.*
- 10.30-10.45:** Επίδραση των μονοσθενών ιόντων καλίου και νατρίου στην υδραυλική αγωγιμότητα εδάφους. *Γουρδομιχάλη Π.Σ., Ψυχογιού Μ., Σγουμποπούλου Α., Ρίζος Σ.*

10.45-11.30: Διάλειμμα για καφέ

11.30-13.00: Παρουσίαση Posters

13.00-15.00: Ενότητα 6: Χαρτογράφηση & Αξιολόγηση Εδαφών

Προεδρείο: Υψηλάντης Ι., Αντωνιάδης Β., Γκόλια Ε.

13.00-13.15: Λεπτομερής χαρτογράφηση εδαφών Ιονίων Νήσων. *Κολοβός Χ., Ζάγκλης Γ., Τσιτσέλης Γ., Καθασίλης Σ., Κοσμίδης Σ., Ντούλα Μ. Κ.*

13.15-13.30: Αξιολόγηση της απομείωσης της οργανικής ουσίας του εδάφους στην υδρολογική λεκάνη του Ανθεμούντα στο πλαίσιο πρόληψης της ερημοποίησης και της αειφορικής διαχείρισης. *Κυνηγοπούλου Β., Χατζηγιαννάκης Ε., Στεφάνου Σ.*

13.30-13.45: Στρατηγική δειγματοληψίας ακριβείας για την οριοθέτηση ζωνών διαχείρισης στην ελαιοκαλλιέργεια με χρήση μη επιβλεπόμενων μεθόδων μηχανικής μάθησης. *Μπουγιουκλής Ι., Πετρόπουλος Π., Χριστοδουλοπούλου Κ., Παρασκευόπουλος Π., Κаланτζόπουλος Γ, Τσώλης Β. και Μπαρούχας Π.*

13.45-14.00: Υποβαθμισμένα αλατούχα ή διαβρωμένα παράκτια εδάφη στην περιοχή της Ν. Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης και προτεινόμενα μέτρα ήπιας αποκατάστασης για τη δημιουργία βοτανικού πάρκου. *Στεφάνου Σ, Παπαϊωάννου Ε.*

14.00-14.15: Δημιουργία Εθνικών Χαρτών εδαφικών ιδιοτήτων του εδάφους. *Τριαντακωνσταντής Δ., Λωλος Ν., Μπατσάλια Μ.*

14.15-14.30: Έλεγχος και γεωχωρική επεξεργασία των εδαφολογικών χαρτών του πρώην ΕΘΙΑΓΕ για την διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους με τον εδαφολογικό χάρτη Ελλάδος. *Καλύβας Δ., Καϊρης Ο., Κοπανέλης Κ., Νικητάκης Ε.*

14.30-14.45: Προσέγγιση γεωχωρικής ανάλυσης για τη διερεύνηση των επιδράσεων της πυρκαγιάς στη βλάστηση, στο έδαφος και στην υδρολογία σε μια μεσογειακή λεκάνη απορροής. *Γραβάνη Σ.Π., Δοσιάδης Ε., Γιώθος Ρ., Σούλης Χ.Κ., Καλύβας Δ.*

14.45-15.00: LIFE GEOCARBON: Ένα σύστημα υποστήριξης γεωργίας άνθρακα με τη δημιουργία μιας χωρικής βάσης δεδομένων εδάφους. *Τριαντακωνσταντής Δ., Λωλος Ν., Μπατσάλια Μ.*

Τέλος Εργασιών Συνεδρίου

15.00-16.00: Γεύμα (για τα μέλη ΕΕΕ)

16.00-20.00: Συνάντηση των παριστάμενων μελών της ΕΕΕ

ΤΕΤΑΡΤΗ 6/12/23 9.00-14.00 ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ Η ΗΜΕΡΑ ΚΑΡΙΕΡΑΣ